

Stat

Unio

Oslo 08.05.09

Til: Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Høring – forskrift om hviletid for politiet

Vi viser til departementets brev av 20.03.09. Vi viser også til brev av 24.02.09 fra hovedsammenslutningene i Staten til statsråd Heidi Grande Røis og statsråd Dag Terje Andersen med kopi til statsråd Knut Storberget.

I Innledning

Tjenestemenn i politi- og lensmannsetaten med politimyndighet har, med visse unntak, en arbeidstidsavtale (ATB) som gjør unntak fra arbeidsmiljølovens hviletidsbestemmelser. Etter aml. § 10-12 (4) jf. tjenestetvistlovens § 25 nr. 2 kan bare hovedsammenslutningene avtale slike unntak. Avtalen er således inngått mellom FAD og hovedsammenslutningene.

Avtalen gjelder i ht. § 2 til og med 31.12.2009, mens unntakene etter arbeidsmiljøloven bare gjelder frem til 01.07.2009. Partene har imidlertid vært enige om å evaluere bruken av unntaksbestemmelsene og deretter forhandle særskilt om nye unntak.

Departementets forslag til forskrift om hviletid for politiet ble sendt ut den 20. mars. I begynnelsen av april ble det imidlertid nedsatt en arbeidsgruppe bestående av Politidirektoratet (POD) og tjenestemannsorganisasjonene som vurderer nevnte evaluering og skal utrede hvilke behov politi- og lensmannsetaten har i forhold til arbeidsmiljølovens regler om arbeids- og hviletid fra 1. juli 2009. Arbeidsgruppens arbeid er grunnlag for senere forhandlinger.

Det er med andre ord etablert en prosess mellom partene hvor en kan finne konstruktive løsninger. Organisasjonene mener at denne grunn alene tilsier at arbeidet med forskriften må avsluttes.

II Kommentarer til forskriften

Forskrift og forholdet mellom partene

Organisasjonene legger til grunn at arbeidstidsdirektivet (2003/88/EF) og arbeidsmiljøloven opererer med et system for unntak fra direktivets hovedregler som innebærer at partene gjennom avtaler generelt har et særlig ansvar for utforming av tilfredsstillende arbeidstidsbestemmelser. Partene har således videre unntaksadgang enn myndighetene gjennom lov eller forskrift. Med inngående kjennskap til tjenesten samt kompetanse, styrke og representativitet er partene de beste til ivareta vernehensynene slik at det er forsvarlig å gjøre unntak fra arbeidstidskapitlet.

Fra lovgivers side er det foretatt et bevisst valg av tariffavtale som system ved unntak fra arbeidstidskapitlet iht. aml. § 10-12 (4). Når sentrale myndigheter velger å bryte dette systemet ved å vedta en forskrift som forholdsvis detaljert regulerer det som til nå har vært regulert i tariffavtale, er dette et kraftig brudd både med lang tradisjon og praksis på dette området og også med lovgivers intensjon med arbeidsmiljøloven § 10-12 (4).

Sentral overstyring på områder der loven legger opp til tariffavtaleadgang, vil skape en uforutsigbar rettstilstand for tariffpartene i avtaler inngått med hjemmel i aml. § 10-12 (4). Selv om man kommer til enighet om en avtale vil man ikke kunne basere seg på at denne avtalen blir stående dersom myndighetene anser den som lite gunstig ut fra et myndighetsperspektiv. Det er en svært uheldig tendens, og undergraver hele fundamentet for aml. § 10-12 (4).

Hovedorganisasjonenes syn er at politietats behov best kan løses gjennom en tariffavtale mellom de sentrale parter, FAD og hovedsammenslutningene, med hjemmel i aml. § 10-12 (4), jf. tjtvl. § 25 nr. 2 og HTA i staten § 7 nr. 9. Denne forhandlingsadgangen har vært benyttet hittil, for politietaten og på en rekke andre forhandlingsområder.

Forhandlingsretten i arbeidsmiljøloven er en viktig del av den frie forhandlingsretten som er gitt organisasjonene gjennom loven. En forskrift om arbeidstid for noen av stillingsgruppene i politietaten vil bidra til å svekke tilliten mellom avtalepartene og vanskeliggjøre etableringen av nye helhetlige løsninger i samsvar med lovens formål.

Hjemmelsgrunnlaget – Arbeidstidsdirektivet og arbeidsmiljøloven

Arbeidsmiljøloven og arbeidstidsdirektivets hviletidsbestemmelser er vernebestemmelser som skal sikre arbeidstakernes helse. Det er således bare i unntakstilfeller det kan gjøres unntak fra bestemmelsene.

Departementet har uten å redegjøre for unntaksbestemmelsen dratt en slutning om at direktivet ikke kommer til anvendelse for politiets virksomhet. Dette er etter vår oppfatning ikke riktig.

Departementet har dessuten ikke påvist konkrete omstendigheter som tilsier at politiets virksomhet eller politiets arbeid er av "så særegen art" hhv etter aml. § 1-2 fjerde ledd eller §10-12 niende ledd at det er anledning til å gi en forskrift om hviletid for politiet.

Organisasjonene viser til at det tidligere ikke har vært behov for å regulere politiets hviletid gjennom en forskrift, noe som tilsier at politiarbeid så langt ikke har vært ansett for å være av "så særegen art" at det ikke kunne tilpasses de alminnelige arbeidstidsreglene.

For organisasjonene fremstår det som helt klart at motivet for å gi forskriften ikke knytter seg til at arbeidet er av "særegen art", men til at det er betydelig underbemanning i politiet. Dette gir ikke rettsgyldig grunn til å gi en forskrift som innskrenker de ansattes rett til nødvendig hvile mellom arbeidsøktene.

Organisasjonene har innhentet to juridiske utredninger som understøtter våre synspunkter. Det vises til:

Vedlegg 1: Utredning fra Advokatfirmaet Hjort v/Ingeborg Moen Borgerud av 06.05.09

Vedlegg 2: Utredning fra Avokatfirmaet ARNTZENdeBESCHE v/Else Bugge Fougner og Frode Elgesem av 06.05.09.

Folkerettslige forpliktelser

Organisasjonene mener for øvrig at Regjeringens disposisjoner er uforenlig med Norges forpliktelser etter ILO-konvensjonenes vern om organisasjons- og forhandlingsretten. Formålet med konvensjonene er å stimulere til, og spre bruken av, frie forhandlinger av kollektive avtaler. Se

Vedlegg 3: Utredning fra Advokatfirmaet Hjort av 06.05.09 v/Frode Elgesem

Konklusjon

Organisasjonene er sterkt kritiske til at myndighetene gir forskrift om hviletidsbestemmelser som til nå har vært regulert i tariffavtale. Dette setter en presedens som er svært uheldig, særlig fordi det signaliserer at partene risikerer at myndighetene når som helst kan overprøve lovlig inngåtte tariffavtaler ved innføring av forskrift.

Oganisasjonene mener dessuten at Regjeringen ikke har tilstrekkelig hjemmelsgrunnlag til å gi forskriften og at regjeringens disposisjoner bryter med forpliktelser etter ILO-konvensjoner.

Organisasjonene oppfordrer Arbeids- og inkluderingsdepartementet til snarest mulig å trekke forslaget til forskrift.

Med hilsen

for
Tove Storrødvann
Gen.sekr. Akademikerne

Tone Sønsterud
Nestleder LO Stat

Pål Arnesen
Leder YS Stat

Ingjerd Hovdenakk
Sekr.sjef Unio

Kopi m/vedlegg til: **Fornyings- og administrasjonsdepartementet**
Justisdepartementet